

Titulació	Tipus	Curs
Estudis Socioculturals de Gènere	FB	1

Professor/a de contacte

Nom: Daniel Ahmed Fernandez Garcia

Correu electrònic:

danielahmed.fernandez.garcia@uab.cat

Prerequisits

No es necessiten prerequisits previs per cursar aquesta assignatura.

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Objectius

Aquesta assignatura té com a objectiu introduir l'alumnat en els fonaments teòrics i epistemològics de l'antropologia com a disciplina científica dedicada a l'estudi comparatiu de la diversitat sociocultural humana. Es proposa fomentar una comprensió crítica de les formes en què les societats organitzen la vida social i cultural, així com de les narratives que construeixen i justifiquen les diferències i les jerarquies socials.

A través de l'estudi de conceptes bàsics, enfocaments teòrics i casos etnogràfics, l'assignatura busca desenvolupar una mirada antropològica capaç de qüestionar els propis esquemes culturals i d'analitzar els sistemes simbòlics, socials i polítics en què es fonamenten les pràctiques humanes. També es promou la reflexió sobre com l'antropologia ha estat històricament condicionada per determinats marcs ideològics i s'afavoreix l'adopció de perspectives crítiques contemporànies.

L'objectiu és que l'alumnat adquireixi eines per interpretar la diversitat cultural i social de manera informada i reflexiva, integrant l'anàlisi de les relacions de poder, les normes de gènere i altres eixos d'inequitat. Alhora, es pretén estimular la capacitat de construir discursos propis ben argumentats i fonamentats, orientats a una comprensió respectuosa i compromesa de les formes de vida humanes.

Resultats d'aprenentatge

1. CM04 (Competència) Distingir els efectes de les variables sexe i gènere en les anàlisis empíriques.
2. CM05 (Competència) Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
3. KM10 (Coneixement) Utilitzar els conceptes bàsics de l'antropologia social i cultural per a la comprensió de relacions socials concretes entre diferents grups humans en contextos de contacte cultural.
4. SM05 (Habilitat) Analitzar críticament un fet actual des d'una perspectiva etnogràfica de gènere.

5. SM07 (Habilitat) Usar de forma inclusiva el llenguatge en tots els contextos acadèmics, en manifestacions orals i escrites.

Continguts

Els continguts d'aquesta assignatura ofereixen a l'alumnat una introducció sòlida i estructurada als conceptes fonamentals de l'Antropologia Social i Cultural. L'organització del curs segueix una lògica temàtica clàssica, que permet abordar les principals dimensions de la vida social -com el parentiu, l'economia, la política o la religió- i construir una base conceptual que faciliti la comprensió de la disciplina.

Aquesta aproximació s'acompanya d'una atenció constant als enfocaments crítics contemporanis, especialment a les aportacions de la perspectiva de gènere i de les teories de la interseccionalitat. Aquestes perspectives s'integren de manera transversal en l'anàlisi de cada unitat, reforçant la capacitat de l'alumnat per comprendre com les relacions de poder, les normes de gènere i altres eixos de desigualtat travessen totes les esferes de l'organització social i cultural.

El curs incorpora també fonts diverses -lectures acadèmiques, materials audiovisuals, estudis de cas i ponents convidats- que permeten explorar la diversitat de pràctiques i discursos existents, tot posant èmfasi en les formes de construcció social de la diferència, els processos de dominació i les pràctiques de resistència.

Els continguts es distribueixen en els blocs següents:

1. Introducció a l'antropologia social i cultural
Objecte d'estudi, perspectiva comparativa i mètodes. Etnografia, treball de camp i reflexivitat. Gènesi de la disciplina i els seus biaixos androcèntrics.
2. Cultura, diversitat i alteritat
Construcció cultural de la diferència. Etnocentrisme, relativisme cultural i jerarquies socials. Gènere i alteritat. Diferència sexual com a construcció social.
3. Perspectives de gènere en antropologia
El sistema sexe/gènere. Feminismes i crítica a la neutralitat científica. Interseccionalitat com a eina d'anàlisi. Societats androcèntriques i pràctiques de resistència.
4. Parentiu, família i matrimoni
Formes diverses d'organització familiar. Gènere i normes de parentiu. Matrimonis heteronormatius i altres models. Debats sobre filiació i reproducció.
5. Economia, treball i subsistència
Organització econòmica i divisions socials del treball. Treball reproductiu i economies invisibilitzades. Impacte de la globalització amb perspectiva de gènere.
6. Política, poder i hegemonia
Autoritat, lideratge i dominació. Patriarcat i relacions de poder. Moviments socials i feminismes com a formes de resistència.
7. Creences, espiritualitat i religió
Cos, ritual i identitat. Religió i normativitats de gènere. Espiritualitats dissidents i feminismes espirituals.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Classes magistrals	50	2	CM04, CM05, KM10, SM05, SM07
Tipus: Supervisades			
Presentacions orals i proves escrites	25	1	CM04, CM05, KM10, SM05, SM07
Tipus: Autònomes			
Assaig col·laboratiu	75	3	CM04, CM05, KM10, SM05, SM07

Activitats formatives

- Classes teòriques i debats dirigits.
- Lectura de textos i discussió en equip.
- Anàlisi d'audiovisuals de contingut rellevant per a l'assignatura.
- Redacció i presentació de treballs.
- Estudi individual.
- Avaluació.

Metodologia docent

- Classes magistrals amb el suport de TIC.
- Debats al grup classe.
- Lectura comprensiva i discussió de textos.
- Visionat i discussió de documentals i pel·lícules.
- Presentacions orals en grup.
- Recensions i assaigs sobre articles de premsa (en grup) a partir d'una guia per a la seva realització.
- Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.
- Redacció d'un treball (individual o en grup) a partir d'una guia per elaborar-lo.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig col·laboratiu	40%	0	0	CM04, CM05, KM10, SM05, SM07
Examen final	40%	0	0	CM04, CM05, KM10, SM05, SM07
Presentació orals i discussió	20%	0	0	CM04, CM05, KM10, SM05, SM07

L'avaluació continuada constarà de 3 mòduls amb diferent pes sobre la nota final:

- Mòdul 1. Assaig crític i argumentat sobre una temàtica d'actualitat relacionada amb un dels blocs temàtics de l'assignatura a través de lectures, materials audiovisuals i un petit dossier de premsa elaborat per l'alumnat. (Activitat grupal, 40% de la nota final). Les instruccions i la rúbrica d'avaluació es penjaran al Moodle a començament de curs.

- Mòdul 2. Presentacions orals amb suport tecnològic sobre els blocs temàtics de l'assignatura. (Activitat grupal, 20% de la nota final). Les instruccions i la rúbrica d'avaluació es penjaran al Moodle a començament de curs.
- Mòdul 3. Una prova final tipus test d'opcions múltiples sobre el contingut de l'assignatura (Activitat individual, 40% de la nota final).

Aquesta assignatura no ofereix la possibilitat d'acollir-se a l'avaluació única.

Criteris generals:

- Per superar l'assignatura cal obtenir una qualificació mínima de 5 com a mitjana ponderada de totes les activitats d'avaluació.
- Per ser avaluable, l'alumnat haurà d'haver-se presentat als mòduls 1 i 3, independentment de la nota obtinguda.
- Per aprovar, serà imprescindible haver obtingut una nota mínima de 5 en cadascun dels mòduls 1 i 3.

Recuperació:

- Podrà optar a la recuperació l'alumnat que s'hagi presentat als mòduls 1 i 3 i hagi obtingut una nota mitjanaglobal entre 3,5 i 4,9.
- La recuperació consistirà en una prova única, amb un examen individual sobre els continguts de l'assignatura.
- Aquesta prova es farà en la data que fixi la Gestió Acadèmica i es comunicarà via Moodle.

Altres disposicions:

- Un cop superada l'assignatura, no es podrà tornar a avaluar per millorar la qualificació.
- Qualsevol irregularitat acadèmica (còpia, plagi, etc.) implicarà una nota de 0 a l'activitat afectada, la pèrdua del dret a reavaluació i la suspensió de l'assignatura.
- Es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial en el desenvolupament de treballs, sempre que l'ús sigui transparent i declarat i el resultat reflecteixi una aportació personal significativa de l'estudiant.
- L'ús opac o fraudulent de la IA es considerarà una falta d'honestedat acadèmica, amb possibles penalitzacions o sancions.
- Les activitats lliurades fora de termini seran considerades com a no lliurades.
- Les revisions de notes es faran en tutoria virtual i/o presencial amb cita prèvia.

Bibliografia

Textos introductoris i generals

- Barnard, Alan (2000). *History and Theory in Anthropology*. Cambridge University Press.
- Delaney, Carol et al. (2011). *Investigating Culture: An Experiential Introduction to Anthropology*. Wiley-Blackwell.
- Eriksen, Thomas H. (2001). *Small Places, Large Issues. An Introduction to Social and Cultural Anthropology*. Pluto Press.
- Rapport, Nigel (2014). *Social and Cultural Anthropology. The Key Concepts*. Routledge.
- Ingold, Tim (1994). *Companion Encyclopedia of Anthropology*. Routledge.
- Abu-Lughod, Lila (1991). *Writing Against Culture*. En *Recapturing Anthropology*. School of American Research Press.

Cultura, diversitat i alteritat

- Bohannon, Paul (1996). *Para raros, nosotros: Introducción a la antropología cultural*. Akal.
- Wade, Peter (2014). *Raza, ciencia, sociedad. Interdisciplina*, 2(4), 35-62.
- Povinelli, Elizabeth A. (2006). *The Empire of Love: Toward a Theory of Intimacy, Genealogy, and Carnality*. Duke University Press.

- Tinsley, Omise'eke Natasha (2018). *Ezili's Mirrors: Imagining Black Queer Genders*. Duke University Press.

Parentiu, família i matrimoni

- Héritier, Françoise (1996). *Masculino/Femenino. El pensamiento de la diferencia*. Ariel.
- Weston, Kath (1991). *Families We Choose: Lesbians, Gays, Kinship*. Columbia University Press.
- Lewin, Ellen (2009). *Gay Fatherhood: Narratives of Family and Citizenship in America*. University of Chicago Press.

Economia, treball i subsistència

- Fassin, Didier (2017). *La Razón Humanitaria. Una Historia Moral del Tiempo Presente*. Prometeo.
- Federici, Silvia (2012). *Revolución en punto cero. Trabajo doméstico, reproducción y luchas feministas*. Traficantes de Sueños.

Política, poder i hegemonia

- Comas d'Argemir, Dolors (2017). *La antropología importa*. En Palenzuela, P. (coord.). *Antropología y compromiso*. Icaria.
- Marcus, George y Clifford, James (1991). *Retóricas de la antropología*. Júcar.
- Haraway, Donna (1988). *Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective*. *Feminist Studies*, 14(3), 575-599.

Creences, espiritualitat i religió

- Le Breton, David (2021). *Antropología del cuerpo y modernidad*. Prometeo.
- Sered, Susan Starr (1994). *Priestess, Mother, SacredSister: Religions Dominated by Women*. Oxford University Press.
- Asad, Talal (1993). *Genealogies of Religion: Discipline and Reasons of Power in Christianity and Islam*. Johns Hopkins University Press.

Gènere, sexualitat i identitat

- Butler, Judith (1990). *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. Routledge.
- Blackwood, Evelyn & Wieringa, Saskia (2008). *Female Desires: Same-Sex Relations and Transgender Practices Across Cultures*. Columbia University Press.
- Preciado, Paul B. (2008). *Testo Yonqui*. Espasa / Editorial Anagrama.

Lectures complementàries

- Kottak, Conrad (2002). *Antropología cultural. Espejo para la humanidad*. McGraw-Hill.
- Scheper-Hughes, Nancy (1997). *Muerte sin llanto. Violencia y vida cotidiana en Brasil*. Ariel.
- Velasco, Honorio (Comp.) (2010). *Lecturas de antropología social y cultural. La cultura y las culturas*. Trotta.
- Kulick, Don (1998). *Travesti: Sex, Gender, and Culture among Brazilian Transgendered Prostitutes*. University of Chicago Press.

Programari

El proporcionat per la UAB.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt